

Viite VM/155/03.01.00/2018

LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI DIGITAALISTEN PALVELUJEN TARJOAMISESTA SEKÄ SÄHKÖISESTÄ ASIOINNISTA VIRANOMAISTOIMINNASSA ANNETUNTOIMINNASSA ANNETUN LAIN 5 §, 6 § JA 7 §:N 1 MOMENTIN KUMOAMISESTA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt kohdentamaan kommentit jaoteltuina tiettyihin osa-alueisiin, työ- ja elinkeinoministeriö toteaa oheisten osa-alueiden osalta seuraavaa:

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

2.3. Luku 3: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Esityksen 3 luvun 7 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimuksista. Ehdotetun lain 7 §:n 2 momentissa olisi viittaukset saavutettavuusvaatimukset ilmaiseviin lähteisiin. Ehdotetussa 7 §:n 2 momentissa on suora viittaus standardiin EN 301 549 V1.1.2 ”Tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden ja palvelujen julkisiin hankintoihin Euroopassa soveltuvat saavutettavuusvaatimukset” (2015-04). Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää tähän liittyen huomiota siihen, että standardeja uudistetaan jatkuvasti. Suoran standardiviitteen vieminen lakiin tarkoittaa näin ollen sitä, että lakia on muutettava joka kerta, kun standardia uudistetaan.

Vaihtoehtoisena sääntelytapana voitaisiin pitää päiväämätöntä standardiviitettä, jolloin standardin uudistettu versio ei aiheuttaisi tarvetta muuttaa lakia. Kuitenkaan päiväämättömän standardiviitteen vieminen lakiin ei ole välttämättä paras ratkaisu, koska tällaisessa ns. staattisessa mallissa standardia olisi lain mukaan noudatettava riippumatta siitä, millaiseksi sen sisältö uudistamisessa muokkautuu. Kolmantena vaihtoehtona voitaisiin pitää ratkaisua, jossa päivätty standardiviite olisi lain sijasta lain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Tällaisessa ns. dynaamisessa mallissa uudistetun standardin sisältö tulisi valtioneuvoston arvioitavaksi asetuksessa olevaa standardiviitettä muutettaessa, mutta samalla kuitenkin tekninen standardiviittauksen numeromuutos voitaisiin lain muuttamisen sijasta tehdä muuttamalla valtioneuvoston asetusta.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittääkin harkittavaksi, että samalla kun 7 §:n 2 momentin keskeinen saavutettavuusvaatimuksia koskeva osio pidettäisiin ehdotuksen mukaisesti ko. pykälässä, niin yksityiskohtaisempi tekninen standardiviittaus vietäisiin lain sijasta lain nojalla annettavaan valtioneuvoston asetukseen. Esimerkkinä tämäntapaisesta ratkaisusta voidaan mainita työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla olevan sähköturvallisuuslain (1135/2016) 28 § ja sen nojalla sähkölaitteiden turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1437/2016) 7 ja 8 §:t.

2.4. Luku 4: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

Esityksen 4 luvun 12 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi valvontaviranomaisesta, sen tehtävistä ja toimivallasta. 12 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan valvontaviranomaisen tehtävänä olisi koordinoita saavutettavuusstandardointia Suomessa ja huolehtia velvoittavien saavutettavuusstandardien tai niiden osien kääntämisestä suomen ja ruotsin kielelle. Lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan valvontaviranomaisesta tulisi käytännössä EU:n standardointiasetuksen ((EU) N:o 1025/2012) 2 artiklan 10 kohdan tarkoittama kansallinen standardisointielin.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa standardisointipolitiikkaan liittyvistä asioista ja on lausuntokierroksen aikana käynyt keskusteluja hallituksen esitystä valmistelleiden valtiovarainministeriön virkamiesten kanssa esityksen standardisointia koskevista asioista, ja keskustelut jatkuvat yhä. Keskusteluissa on todettu ajattelun kehittyneen hallituksen esityksen lausunnoille lähtemisen jälkeen siten, ettei valvontaviranomaisesta todennäköisesti tulisikaan standardisointielintä.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tätä kehittyntä ajattelua hyvänä. Työ- ja elinkeinoministeriö ei kannata hallituksen esityksestä nyt ilmenevää ehdotusta, jonka mukaan valvontaviranomaisesta tulisi kansallinen standardisointielin.

3. Kommentit vaikutusten arviointiin. Erityisesti pyydetään arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan tilanteeseen tai näkemykseen.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että valvontaviranomaisen on pidettävä jokaisen saatavilla verkkosivustollaan saavutettavuusvaatimuksia koskevat yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien suomen- ja ruotsinkieliset viralliset käännökset (ehdotus digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettavaksi laiksi, 7 § 2 mom.). Kääntämisestä huolehtiminen säädettäisiin lain 12 §:n 2 momentin 2 kohdassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtäväksi. Hallituksen esityksessä ei ole arvioitu standardien kääntämisestä huolehtimisesta ja saatavilla pidosta (mahdolliset tekijänoikeuskorvaukset) aiheutuvia kustannuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko hallituksen esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevassa osiossa arvioida

standardien kääntämisestä ja standardien tekijänoikeuskorvauksista aiheutuvia kustannuksia.

Marja-Riitta Pihlman
Osastopäällikkö

Päivi Tommila
Neuvotteleva virkamies